

Убаастабыллаах Чурапчы улуун олохтоохторо, бар дьоммут!

Эһигини Егор Афанасьевич Борисов Сахабыт Республикатын Ил Дарханын дуоһунаһыгар киирбитинэн махтанан туран, итинник-истинник эбэрэллэһит!

Бу аастыт быйбарлар түлүктөрү үрдүк көскөттөөх, улахан түмсүүлөөх буолулар. Оһио бийиги бар дьоммут сырдыкка, бигэ олоххо тартыһылар улахан үөрө бэллэһиһит, кээн туттабыт.

Баарабыт барыһылар дьаху-сорууну, кытаанах доруобуйаны! Бары түмсүүнү, дойдубут сайыһытын түстэһэн иһиһэри!

Степан САРГЫДАЕВ,
Е.А. Борисов Чурапчы улуунунары быйбар
иннинээри иһабын салайааччыта.

Бэлиэ түгэн

Улууска республика күнүн бэлиэтээһин

Балаган ыйын 26 күнүгэр Айылы Култуура уонна духуобуна киирингэр улуус дьоно - сэрэгэ мустан Саха Республикатын государственной күнүн үөрүүлээх быһыыга - майгыга бэлиэтээһин.

Сүрүн лахыааты улуус депутаттарын Сэбиэтин председатели Василий Гуляев өтөрлө. Кини республикабыт сайдыт кэлбит историятын арийан, ытык дьоммут албан ааттарын ааттаан, билигин сорукары иһан бу бийиги Сахабыт норуотунар улахан историческай суолталаах күнүнүн мустубут дьону эбэрэллээт. Салгыы эбэрэлт тылы КИРФ Чурапчытаагы секретара Семен Никитин, Общественная Сэбиэт председатели Афанасий Захаров эһиттэр.

Араас таһымнаах наһарааллар бар дьон үөрүүтүн үкэтиһэр, бу күн сырдык суолтатын улаатыннардылар. "СР Култуура уонна үтүөлөөх үлэһиттэр" кини библиотека сэбиэтинэ В.А. Платонова, олохун оҕо иттиһигэр, норуот педагогикатын сайыһынарыга анаабыт этнопедагог Евдоким Митрофанович Казенкина "Улуус Ботуоттаах грядущина" үрдүк ааттары ылар чинэскэ иттиһиһэр.

Чурапчы патриоттара, ытыктандар дьонун дьоммут "Оройуон сайыһылар өнөтүн иһин" үһүс степеннээх бэлиэтэни Социальной сулууска бэргээһинэ Эльвира Алексеевна Павлова, ИДМ бэргээһинэ, дьон быраабын туһунан туруулаһар Константин Егорович Платонов, государственной муниципальной сулууска бэргээһинэ Евдоким Егорович Окорокова, дьон-сэргэ доруобуйатын араҥаччылырга түбүгүрэр фтизиатр-быраас Ульяна Дмитриевна Попова, үөрөх управлениетын начальнига Тамара Васильевна Павлова, култуура эйгэтигэр олохун аһаабыт, таһаарнаах артыыс, Олоххо ыһаабын сүрүтүнээччи Валерий Петрович Герасимов, Ойуулуунунары "Комплексе" баһыһыга хаһаайыстыба чилиһинэ Иван Николаевич Парфенов, СР үтүөлөөх тренерэ Роман Васильевич Неусеров уонна "Ростелеком" тутуах үлэһитэ Самсон Самсонович Оконешников наһараалланылар.

Үтүө үйүлэр тухары эйэ-дөмтөөхтүк олорон кэлбит эбэх омук дьонноох Саха сирин олохтоохторо уларыта түлүүнү хамсаатар сүдү күүс буолар. Оһон бийиги иһиһиһигэр, кэтэр көпүөнүһигэр үйэ тухары иһиһиһигэр олоруу быһыыга ситимини хаһылар туһунан историябытын харыһылар үтүө соргулаах соруу турар.

Афанасий ЗАХАРОВ.

Улахан суолталаах политической тэрээһин

ИЛ ДАРХАН ДУОҔУНАҔЫГАР КИИРДЭ

Балаган ыйын 27 күнүгэр Дьокуускай куоранын бийр бастыг түһүлээһигэр Егор Афанасьевич Борисов бүтүн норуотунан талыллан республикабыт Ил Дарханын дуоһунаһыгар киирингитин сизэрэ - туома быһылына. Бу тэрээһин республика государственной күнүгэр чуо буолбута дириг историческай уонна улахан политической суолталаах.

Бу сүткэн өлбөүлөөх тэрээһингэ Федерация Сэбиэтин чинэһтөрө, Государственный Дума депутаты, Россия улахан тэриигэлэрин салайааччылары, Улук Ийигин федеральной уокурук субъектарын салайааччылары, республикабыт ботуоттаах олохтоохторо, Ил Түмэн депутаты, Правительство чинэһтөрө уонна хаһ бийригит улуустун муниципальнай быһаас салаһтатта, депутаты, общественность таһаарыһан кыттыһа кыһылар. «Триумф» спортивнай кини кинэ уорааһы толору дьонунан туолан, бэрт

мэһинээһин кэтэрэллэр, ытык кырдыаастар сахалыы таһаарыһылар, куортуктаах кур иһиһигэр.

Бу Саха сирин норуоттарын өрөгөйдөөх күнүгэр бастагы Президент Михаил Ефимович Никольский, промышленност сайдыһыгар олук уурбут Вячеслав Анатольевич Шлыков бастагы Ил Дархаммытан Егор Афанасьевич эбэрэллэһэн тыл эһиттэр, үтүө санааларын холбоон үлээ - хамнаска алгыс анааһылар, дьонго - норуотка туһаайан сайыһыны уһансагар бийр сомоҕо буолан түмсүргэ ытырдылар. Салгыы тыл эһиттэр Россия салайааччылары Саха сирэ олус сөптөөх суолунан сайыһа иһэрин бэлиэтэһэн, өссө улахан ситиһиһиһэр баарылар. Саха Республика Россияга бийр бастыг үлээһин субъектанын буоларын үөрэ - махтана эһиттэр.

Чурапчытан бу тэрээһингэ эбэх кини сыдыһан кыттыһыны ыһан кэлиһ. Улууспут салаһтатта, улуус депутаттара, общественность, бэргээһингэр бу улахан историческай суолталаах дьаһалтан ситиһиһиһэр санаа эһинэн, күүстэригэр күүс киллэринэн, үлээ - хамнаска, иһиһи сорукарга өссө түмсүүлөөхтүк, өссө хорутуулаахтык үлээһиһэр.

Улууспут бар дьонун Сахабыт Республикатын Ил Дархана дуоһунаһыгар киирбит бэлиэ күнүнэ итинник - истинник эбэрэллэһит, баарабыт дьолу, кытаанах доруобуйаны, үлээ түмсүүнү, үрдүк ситиһиһиһэр!

А. ЗАХАРОВ.

долутуулаах быһыыга - майгыга истинг үөрүү өрөгөйдөөх, сырдык санаа ыраах тэрээһин буолла.

Республикабыт историятыгар бастагы Ил Дархан Егор Афанасьевич Борисов мустубут бар дьонун ортогугар Ил Дархан ытык Ангдыарын эһтэ. Долуйа чуумпурх түрбүт норуот дохсун ытык таһааран, өрөгөйдөөх аһааһынан ытык Ангдыары ыһыһыт, Ил Дархан дуоһунаһыгар киирингитин бигэрэлтэ. Сахалыы үтүө үлэһитин Егор Афанасьевича быһаас мэһэ бэлиэтин

Вера ПЕТРОВА.

Чурапчы улууһугар республикатаабы "2000 үтүө дьыала" хамсааһын

Улуус баһылыга А.А. Шадрин, Правительство председателин солбуйааччы М.В. Мучин, "Үтүө дьыала" дириэксийэтин дириэктөрө И.В. Бочкарев.

суох кирибиппиг. Онтон ыһата үн көрүлүн үлэ күөстүү оргуйбута. Оскуола оҕотуттан саҥалаан кырдыаастарыгар тийэ субуотунньукка 40-50 киһи тахсара.

Республикатаабы дириэксийэ салайааччытынан тутуучу идэлээх, салайар үлэҕэ уопуттаах И. В. Бочкарев анаммыта. Чакыр спорт-саалатын тутууттар республика тутууа министриэ Ю. Н. Буслев кэлэн үлэни көрбүтэ. Дириэксийэттэн И. В. Бочкарев сылдан үбүлээһин боппуруоһугар көмөлөспүтэ. Спортсаалабытын 2001 сыл ахсынны 24 күнүгэр үлэҕэ кирибиппиг. Бу объект кылгас кэмгэ тутулууттар мин кэннибиттэн баһылыктаабыт И. А.

Одьулуун нэһилиэгэ (баһылык И. В. Ефремова), Мугулай нэһилиэгэ (баһылык К. И. Пермяков) нэһилиэктэригэр үстүү, түөртүү улахан объектары туттарбытара.

Тутууа куораттаабы, улуустаабы түмсүүлэр харчынан миэстэҕэ тахсан тэрийсэн элбэх көмөнү онорбуттара. Бахсы түмсүү салайааччыта Т. Т. Егоровы, Чакыр түмсүүтүн салайааччыта В. П. Карноны чорболоҥ бэлэстиибин. Объектары тутууга олохтоох тутуу тэрииптэҕэр "Чурапчыстрой" ХЭТ (дириэктэр И. М. Эверстов), "Стиль" ХЭТ (дириэктэр С. Т. Ноговицын) актыыбынайдык кыттыбытара.

Нэһилиэктэр аайы уруккута сол-

КҮҮРЭН-ХААРАН ҮЛЭЛЭЭБИППИТ

1998 с. Чурапчы улууһун Чакыр нэһилиэгэр баһылыгынан үлэли оҕорон нэһилиэк бэтэрээн-спортсменнара атак оонньууттар Россия уонна Саха сириг спортун маастара Н. Н. Адамов, тутуучу идэлээх спорт бэтэрээн М. И. Адамов бачыым көтөҕөннөр, нэһилиэккэ ыччат чөл олоххо тарыһарыгар спортсаала наалатын туһунан этии кирибиппигэрэ. Хас да варианы толкуйдаан көрдүбүт, эргэ сабыллан турар кулгуура дьэтигэр реконструкциялаан онорукка дьэ санаа эмиз баара. Ол эрэри түмүгэр буруус маһынан сана сааланы тутарга быһаарыныбыт.

Нэһилиэк актыыбын, спорка сыһааннаах ыччаттары түмөн сүбэлэһи кэнниттэн үлэни субуотунньуунан саҥаһырга дьэ биер санааҕа кэллэбит. Соловьев нэһилиэгэр тутулуубут спортивнай саала бырайыагы уларытан икки этэстээх онгорорго быһааннаан саяатын туруоруутун саҥаабытыт. Нэһилиэк бааһынай хаһаайыстыбаларын тэхникэлэрэ дьэнаҕа үлэстэтир.

Улууһум баһылыгар А. А. Шадринга кириэн спортсаала тутуутун саҥалаан эрэрбитин кэпсээтим, көмөлөһүрүгэр көрдүстүм. Алексей Алексеевич болбойон истэр баран: "Афанасий, эн тутуучу идэлээх киһи саҥалаабыт үлэбин салты тэрий, эһиэхэ спортсаала тутуулар биризмэтэ кэллэ. Үлэ хаамытыттан көрөн үбүлээһининэн, ГСМ-нан көмөлөһүөхпүт", -- дьэ. Санаам көтөҕүлүн үлэбитин салты тэрийэн бардым. Ити кэмгэ республика үлүһүн улахан тутуулары ыһыгы тохтообут кэмэ этэ.

Пилорама механизатор идэлээх Н. И. Неустров пилорама-биритэлиринэн, тутуу биритэлиринэн уопуттаах тутуучу Д. Д. Васильевы кэпсэтэн туруордубут. Пилорама үлэтин субуотунньугунан, тутуу биритэлигэр 7 киһини сөбүтэр

А.М. Кирилин, баһылы бастагы солбуйааччы П.Н. Мишкин, архитектор П.М. Габышев.

хамнастаан үлэстэтибит. Нэһилиэгин уопсай түмөн үлэһини суохтаабыт көмө буолан субуотунньукка көхтөөхтүк кытара. Дьонум-сэргэм сөбүлүү кэмтэн улахан түмсүүлөхтөрө, үлэһит, бүтүрү эһилэр. Улуус киниттэн ыраах оҕорор буоланнар, тастан көмө кэлэрин кэтэспэккэ, салайааччылар этилэрин үтүө суобастаахтык толороллоро.

Күһүн арай дьэбэр "Тураннаах" бааһынай хаһаайыстыба салайааччыта Н. П. Софронов кириэн кэллэ. "Чурапчыттан эт туттарбыт уонна сайынты ыабыт үүһүт харчыбытын ылан кэллим. Спортсаала тутууттар 10 тыһынча солкуобай харчыны көмө биэрэ кэллим", -- дьэ. Улаханньык үөрлүм уонна сотору нэһилиэкпитигэр тыа хаһаайыстыбатын бырааһынньыктыр миитингэ дьон-сэргэ ортоугар тьи этэн тутуураар дьэ сүбэлэстим. Николай Петрович итинник бачыым көтөҕөн нэһилиэгин батыһынарар ким харчынан, сорохтор этинэн, арыһанан көмөлөспүтүгэр.

1999 с. сэттинни ыйга республикабыт Президентэ М. Е. Николаев "2000 сыла 2000 үтүө дьыаланы" дьэ республикатаабы хамсааһын туһунан ыйаах таһаарбыта. Биһиги нэһилиэк ити дьыаланы эрдэ саҥалаабыт буолан хамсааһын программатыгар туох да мэхэйтэ

хуоска прорабтаабыт, тутууга биригэлиирдэбит үлэһиттэр объект тутуулары хонтуруоллаабытара. Сыһанты баһылык И. В. Шапарин, биригэлиир С. Е. Ноговицын, механизатор С. Н. Макаров, Мугулайга С. Т. Ноговицын, Е. П. Черкашин, Хатылыга И. В. Саввин, Мындааайыга Е. Е. Аммосов, Бахсыга В. В. Васильев, Хаһаарга В. Н. Григорьев, Хайахсыкка П. Ф. Митин, Чакырга Н. Н. Ефремов, Д. Д. Васильев, Чурапчыга П. М. Габышев, И. И. Софронов, Н. И. Макаров. Тутуулар хайдах баран иһэлэрэ олохтоох "Саҥа олох"

Болтонгоһор спортивнай саала тутууттар.

Филиппов производствонь салайбыт уопута түмүктээх буолбута.

2000 с. улуус дьаһалтатын баһылыгы капиталнай тутууга солбуйааччынан, капиталнай тутуу управлениетын начальнигынан анаабытара. Онон "Үтүө дьыала" хамсааһын саҥаламмыт сыһыар саҥа үлэбин итингэ саҥалаабытым. Бу хамсааһыны Чурапчы улууһун дьонно чугастык ыһыммыта. Үлэни тэрийиптэ 7 киһилээх улуустаабы хамыһыһа тэрилибитэ. Салайааччынан улуус баһылыгын бастагы солбуйааччы П. Н. Мишкин анаммыта. Анал бырайыактыр бюро тэрилин, кылаабынай архитектор П. М. Габышев иилээн-саҥалаан үлэстэппитэ. Кини тула анал тутуу үөрөхтээх специалистар түмсүбүтүгэр.

"Үтүө дьыала" хамсааһыны бастагынан Чакыр нэһилиэгэ (баһылык А. М. Кирилин) спортсаала тутуутунан, Төлөй нэһилиэгэ (баһылык И. Н. Аммосов) тустуу саалын, Кытаанах нэһилиэгэ (баһылык И. П. Игнатьев) спортзал тутуутунан саҥалаабытара. Төлөй олохтооҕо, "Азаана" бааһынай хаһаайыстыба салайааччыта Егор Егорович Адамов дьэ кэргэнинэн тустуу саалатын тутарга улууска ыһырын таһаарбыта. Улуус 17 нэһилиэгэ барыта бу хамсааһынна кыттыбыта.

хаһаайыһыгар маһы сыратылаалара. Бу хаһыат үлэһитэ А. М. Степанов "Үтүө дьыаланы" сыратыһа Саха Республикатын Президентин грантын ылбыта.

Үтүө дьыала 5 сылаах бэлэстээһинин, Чурапчы улууһа атын улуустартан иппики сыһыарыһан, Чурапчы сэлэһинэтигэр бэлэстэммитэ. Бу тэрээһини "Мил Саха сирэ--XXI үйгэ" хамсааһын управлениетын начальнига И. С. Емельянов онорбута. Республика улуустарынан элбэх киһилээх делегациялар кыттыһы ылбытара. Ол күн Чурапчы сэлэһинэтигэр 80 миэстэлээх уһууаан аһылыбыта. Уопсайа 15 сыл устатыгар Чурапчы улууһугар, быстах өрөмүөнүгэр аахсыбакка туран, 74 объект үлэҕэ кирибигэ.

Чурапчы улууһун дьаһалтата (баһылыктар А. А. Шадрин, И. П. Аммосов), "Үтүө дьыала" хамсааһын дириэксийэтин кытары ыкса сибэстээхтик үлэстэппит. Түмүктүгэр бу хамсааһын салайааччыларыгар С. И. Бочкаревка, С. И. Емельяновка, Р. Н. Евсеевага улахан махталбын тирэлибим.

А. М. КИРИЛИН,
Россия бочуоттаах тутуучыта,
муниципальной сулууспа туйгуна.

Хайахсыктаабы уһууаан.

